

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

เรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุปสรรคหรือข้อขัดข้องเกี่ยวกับอุปกรณ์การสอน
วิชาสังคมศึกษา มีผู้ทำการวิจัยไว้หลายท่าน ดังนี้

สมศรี สุวรรณนิษฐ^๑ ได้ทำวิจัยเกี่ยวกับการสำรวจอุปกรณ์การสอนวิชา
สังคมศึกษาในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง ในปี พ.ศ. ๒๕๐๔ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ
สำรวจอัตราส่วนระหว่าง จำนวนนักเรียนและอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษา ตลอดจน
ทัศนคติ ปัญหาและอุปสรรคในการสอนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครู
ในโรงเรียนรัฐบาล ๕ แห่ง ผลการวิจัยปรากฏว่า จำนวนและชนิดของอุปกรณ์การสอน
ยังไม่เพียงพอ ครูส่วนใหญ่ขาดความพร้อมและความสามารถในการสร้างและใช้อุปกรณ์
อย่างเหมาะสม

ภัทรพร ทิพย์รักษา^๒ ได้ทำการวิจัยเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความช่วยเหลือทาง
วิชาการที่ครูสังคมศึกษาต้องการ ในปี พ.ศ. ๒๕๐๖ โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูที่
สอนวิชาสังคมศึกษาในชั้นมัธยม ปีที่ ๔ และ ปีที่ ๕ ของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียน
ราษฎร์ประเภทละ ๑๘ โรงเรียน ผลของการวิจัย ปรากฏว่าครูที่สอนวิชาสังคมศึกษา
ส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น
ต่าง ๆ ซึ่งกันและกัน ต้องการให้มีการอบรมวิชาสังคมศึกษาปีละครั้ง และต้องการ
ให้มีการปรับปรุงแก้ไข เกี่ยวกับหนังสือแบบเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

---

^๑สมศรี สุวรรณนิษฐ, "การสำรวจอุปกรณ์การสอนวิชาสังคมศึกษาใน
โรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง" (วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ แผนกมัธยมศึกษา จุฬาลง
กรณมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา, ๒๕๐๔).

^๒ภัทรพร ทิพย์รักษา, " ความช่วยเหลือทางวิชาการที่ครูสังคมศึกษา
ต้องการ " (วิทยานิพนธ์ คณะครุศาสตร์ แผนกมัธยมศึกษา จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย
ปี การศึกษา, ๒๕๐๖).

พานิ แสงกิจ^๓ ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวคิดการปรับปรุงการสอนวิชา
สังคมศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาแนวคิดในการปรับปรุง
การสอนวิชาสังคมศึกษาและทัศนคติของครูและนักเรียนเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ
ในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูโรงเรียนรัฐบาล
รวม ๑๘ แห่ง จำนวนประชากร ๗๒ คน ผลการวิจัยปรากฏว่าครูและนักเรียนส่วน
มากมีทัศนคติที่คัดค้านการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา แต่ครูมีปัญหาคำถามการสอนที่ยังไม่
มีประสิทธิภาพเท่าที่ควรเนื่องจากมีชั่วโมงสอนมากเกินไป ต้องสอนหลายวิชา และมี
งานพิเศษที่ต้องทำอีกมาก เกี่ยวกับอุปกรณ์การสอนครูประสบปัญหามาก เพราะอุปกรณ์
มีน้อย ครูจึงต้องใช้เงินส่วนตัวจัดหา

ลัดดา อมรพันธุ์^๔ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์หนังสืออ่าน
ประกอบวิชาหน้าที่พลเมืองในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดย
มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาคุณภาพของหนังสืออ่านประกอบวิชาหน้าที่พลเมือง และค้นหาข้อ
เสนอแนะซึ่งจะเป็นแนวทางสำหรับนักเรียน บรรณารักษ์ และผู้สนใจทั่วไปในการเลือก
หรือเขียนหนังสืออ่านประกอบวิชานี้ ผลการวิจัยปรากฏว่า หนังสืออ่านประกอบวิชานี้
มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดี แต่ยังมีข้อบกพร่องอยู่ คือไม่มีความแข็งแรงทนทาน การจัดเรื่อง
ไม่ดี ขาดความเชื่อมโยงระหว่างบท เครื่องช่วยประกอบการอ่านมีน้อยหรือไม่มีเลย
บรรจุเนื้อหามากเกินไป ขาดภาพประกอบ แผนภูมิ แผนผัง ครรชนิตนเรื่องเป็นต้น

^๓พานิ แสงกิจ, "แนวความคิดเกี่ยวกับการปรับปรุงการสอนวิชาสังคม
ศึกษา ในชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐).

^๔ลัดดา อมรพันธุ์, "การวิเคราะห์หนังสืออ่านประกอบวิชาหน้าที่พลเมือง
ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖).

ควงกมล วานิช^๕ ได้ทำการวิจัยความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตต่อการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง ในปี พ.ศ. ๒๕๑๖ โดยมีวัตถุประสงค์เป็นแนวทางปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังประชากร ๓๐๐ คน ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนส่วนใหญ่ชอบวิธีสอนของครูที่นำเอาเหตุการณ์ปัจจุบันเข้ามาเกี่ยวข้องกับบทเรียนและชอบให้ครูใช้อุปกรณ์การสอนมากกว่าการสอนโดยบรรยาย นักเรียนส่วนใหญ่เห็นว่าวิชาสังคมศึกษาโดยเฉพาะหน้าที่พลเมืองเป็นวิชาที่ช่วยให้เข้าใจถึงสิทธิ เสรีภาพ และหน้าที่ของตน

แสงอรุณ ไพร่งกูระ^๖ ได้วิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนวิชาสังคมศึกษาในห้องแบบศูนย์การเรียนและห้องเรียนแบบธรรมดาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งนักศึกษา ป.ก.ศ. ปีที่ ๑ ของวิทยาลัยครูชนบุรี ออกเป็น ๒ กลุ่ม ๆ ละ ๓๐ คน เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยปรากฏว่าสัมฤทธิ์ผลการเรียนจากห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน ซึ่งเรียนจากสื่อการสอนในรูปของชุดการสอน ไม่แตกต่างจากการสอนแบบธรรมดาที่ใช้สื่อการสอนสามัญไ้แก่ แฉนที่ ลูกโลก รูปภาพ ฯลฯ แต่การเรียนจากห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน

^๕ควงกมล วานิช, "ความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนสาธิตต่อการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง" (วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๖).

^๖แสงอรุณ ไพร่งกูระ, "ประสิทธิภาพการสอนวิชาสังคมศึกษาในห้องแบบศูนย์การเรียนและห้องเรียนแบบธรรมดาในระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา" (วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗).

ทำให้นักศึกษาจดจำเนื้อหาได้ยาวนานกว่าผู้เรียนจากห้องเรียนแบบธรรมดา นอกจากนี้ยังมีโอกาสได้ฝึกฝนการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และความรับผิดชอบ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่พึงประสงค์ในสังคมประชาธิปไตย

ในปีเดียวกัน ปรียานุช ลากเจริญ คุ้ยทำการวิจัยเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง โดยมีวัตถุประสงค์สำรวจปัญหาที่ครูนักเรียนประสบ ตลอดจนข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรแบบเรียน โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังครูผู้สอนวิชาหน้าที่พลเมืองชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายจำนวน ๒๕ คน และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในโรงเรียนประจำจังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ๑๕ แห่ง จำนวน ๓๐๐ คน ผลการวิจัยสรุปได้คือ วิธีที่ครูใช้สอนบ่อยที่สุด คือบรรยาย การอธิบายประกอบการซักถาม การค้นคว้าประกอบการเรียน และเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและฝึกการแก้ปัญหาโดยการอภิปราย นอกจากนี้ ครูได้แนะนำให้นักเรียนติดตามข่าวประจำวันจากหนังสือพิมพ์ วิทยุ และเอกสารทางวิชาการต่าง ๆ ปัญหาที่สำคัญของครูที่ไต่พบจากการวิจัยนี้คือ การเรียนการสอน ขาดอุปกรณ์อย่างเพียงพอทำให้นักเรียนไม่สนใจวิชานี้เท่าที่ควร

ปรียานุช ลากเจริญ, "การเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗).

ในเรื่องที่เกี่ยวกับการวิจัยค่านิยมเกี่ยวกับการศึกษามัธยมศึกษา
ดังนี้

สุภา ชำรงโชติ ได้ศึกษาเกี่ยวกับอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีผลต่อการ
เรียนวิชาสังคมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนคร ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘
โดยมีความมุ่งหมาย ศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์
และหนังสือพิมพ์ ว่ามีผลต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนดังกล่าวอย่างไรบ้าง
ผู้วิจัยใช้ตัวอย่างประชากรจากโรงเรียนในสังกัดกรมอาชีวศึกษา ๕ โรงเรียน จำนวน
นักเรียนชาย ๒๐๗ นักเรียนหญิง ๒๐๕ คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนได้รับอิทธิพล
จากสื่อมวลชนในชีวิตประจำวันมากพอสมควร นักเรียนส่วนมากมีทัศนคติที่ดีต่อสื่อมวล
ชนทั้ง ๔ ประเภท คือเห็นว่าทำให้ได้รับความรู้และความเพลิดเพลิน นักเรียนได้รับ
อิทธิพลทางค่านิยมเชิงมากกว่าทางค่านิยมการศึกษา

ในค่านิยมเกี่ยวกับวิชาสังคมศึกษา นักเรียนมีความเห็นว่าสื่อมวลชนมีผล
ทำให้การเรียนดีขึ้นปานกลาง และให้ความรู้เกี่ยวกับเหตุการณ์ปัจจุบันและแนวโน้ม
ของสังคมมากที่สุด

จาระไน แกลโกศล ได้วิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมการศึกษาของหนังสือพิมพ์
รายวันของไทย ในปี พ.ศ. ๒๕๑๑ โดยมีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาประโยชน์อันพึง

สุภา ชำรงโชติ, "การศึกษาอิทธิพลของสื่อมวลชนที่มีต่อผลการเรียนวิชา
สังคมศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัดพระนคร" (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์มหา
บัณฑิต แผนกมัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘).

จาระไน แกลโกศล, "การวิเคราะห์เนื้อหาค่านิยมการศึกษาของหนังสือพิมพ์
รายวันของไทย" (วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตร์บัณฑิต แผนกสังคมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๑).

ได้จากบทความ บทวิจารณ์ และคอลัมน์ตอบปัญหาจากหนังสือพิมพ์รายวัน ๔ ฉบับ คือ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เกลนิวิสต์ สยามนิกร และสยามรัฐ โดยผู้วิจัยเลือกหนังสือพิมพ์ ๓ ฉบับ มาวิเคราะห์บทความที่ใช้ในการวิจัย จากนั้นก็เก็บรวบรวมข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ในช่วงระยะเวลาระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๑๑ ถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๑๑ เมื่อได้ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ก็นำเสนอในรูปแบบเนื้อหา รูปของคำเฉลย และเปอร์เซ็นต์ ตามลำดับ

ผลของการวิจัยพบว่าหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เน้นหนักด้านบทความวิทยาศาสตร์ หนังสือพิมพ์เกลนิวิสต์ เน้นหนักในด้านบทความสังคมศาสตร์ และวรรณคดี หนังสือพิมพ์สยามนิกร เน้นหนักด้านบทความการศึกษา และหนังสือพิมพ์สยามรัฐ เน้นหนักด้านบทความสังคม

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะว่าผู้ที่อยู่ในวงการสื่อสารมวลชน ควรปรับปรุงมาตรฐานของหนังสือพิมพ์ให้ดีขึ้น สำหรับนักการศึกษา การปลูกฝังทัศนคติ ใหญ่ เรียนไต่หาความรู้เพิ่มเติมจากการอ่านหนังสือพิมพ์รายวัน

อุกฉวัณณ์ กิติเวช^๑ ได้ศึกษาความสนใจและทัศนคติที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันของเยาวชน โรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร ในปี พ.ศ. ๒๕๐๘ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อทราบว่าเยาวชนที่มีเพศวัยชั้นเรียนโรงเรียน และระดับฐานะเศรษฐกิจสังคม ของครอบครัวต่างกัน จะมีความสนใจและทัศนคติต่อหนังสือพิมพ์รายวันแตกต่างกันหรือไม่เพียงใด ผู้วิจัยได้ออกแบบสอบถามไป

^๑อุกฉวัณณ์ กิติเวช, "การศึกษาความสนใจ และทัศนคติที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันของเยาวชนในโรงเรียนรัฐบาล ระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร"^๒ (วิทยานิพนธ์ เสนอบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๐๘).

ยังคงมีเยาวชนจำนวน ๒๐๖ คน จากจำนวนเยาวชนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน
รัฐบาลระดับมัธยมศึกษาในจังหวัดพระนคร

ผลของการวิจัยปรากฏว่าเยาวชนส่วนใหญ่ยังมีความสนใจในการอ่าน
หนังสือพิมพ์รายวันน้อยมาก มีเพียง ๔๖.๓๗% อย่างไรก็ตามเยาวชนที่อ่านหนังสือ
พิมพ์รายวันมีทัศนคติต่อหนังสือพิมพ์รายวันว่า ทำให้เกิดผลดีมากกว่าผลเสีย เพศ-
วัยชั้นเรียน โรงเรียน และระดับฐานะ เศรษฐกิจสังคม ของครอบครัว มีอิทธิพลต่อ
ทัศนคติ ความสนใจ ของเยาวชนที่มีต่อหนังสือพิมพ์รายวันเพียงเล็กน้อย

ลีรีนาถ นิมวัฒนา^{๑๑} ได้วิจัยเรื่อง การสำรวจความสนใจและทัศนคติ
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่มีต่อข้อความในหนังสือพิมพ์รายวัน ในปี พ.ศ.
๒๕๑๐ โดยส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ของโรงเรียนสาย-
ปัญญา เทพศิรินทร์ และสาธิตจุฬา ฯ โรงเรียนละ ๕๐ คน เป็นนักเรียนแผนกศิลป์
๒๕ คน แผนกวิทยาศาสตร์ ๒๕ คน การวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

๑. ลักษณะการอ่านหนังสือพิมพ์โดยทั่วไป นักเรียนชายชอบอ่าน
หนังสือพิมพ์เป็นประจำมากกว่านักเรียนหญิง
๒. นักเรียนสนใจข่าวกิจกรรม ผลงานที่ดีเด่นของนักศึกษา และ
นักเรียนทั้งในและต่างประเทศมากที่สุด รองลงมาคือ วิจารณ์ข่าวการศึกษา ข่าว
ที่สนใจน้อยที่สุดคือ ข่าวการให้ทุนนิสิตนักศึกษา
๓. ชาวทั่ว ๆ ไป นักเรียนสนใจข่าวการเมืองมากที่สุด รองลงมา
คือ ข่าวเกี่ยวกับความเป็นไปของสังคม ส่วนข่าวที่สนใจน้อยที่สุดคือ ข่าวอาชญา-
กรรม และข่าวอุบัติเหตุ

002928

^{๑๑}ลีรีนาถ นิมวัฒนา, "การสำรวจความสนใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่มีต่อข้อความในหน้าหนังสือพิมพ์ไทยรายวัน พ.ศ. ๒๕๑๐" (วิทยานิพนธ์
ชั้นปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๐)

๔. นักเรียนชายสนใจการตอบปัญหาประจำวันมากกว่านักเรียนหญิง และชอบอ่านหนังสือพิมพ์เป็นประจำมากกว่านักเรียนหญิงด้วย

๕. นักเรียนมีความสนใจในระดับน้อย ตลอดจนนักกฎหมาย ชาวคหิ-
ทางศาล ชาวการพยาบาลอากาศ และคอดัมน์ทางแพทย์

โสภภาพรรณ นามวงศ์^{๑๒} ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้หนังสือพิมพ์-
รายวันเป็นอุปกรณ์การสอนของครู สังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัด-
พระนครศรีอยุธยา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๓ โดยใช้วิธีส่งแบบสอบถามไปยังครูสังคม-
ศึกษาที่สอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ และ ๕ ในโรงเรียนทั้งสองจังหวัด รวม ๕๔ โรงเรียน
เป็นครูทั้งสิ้น ๑๕๐ คน ได้สรุปผลการวิจัยดังนี้

๑. หนังสือพิมพ์รายวันที่ครูสังคมศึกษาสนใจอ่านมากที่สุดคือ หนังสือ-
พิมพ์สยามรัฐ เพราะมีบทวิจารณ์ดี

๒. เรื่องราวที่ครูสังคมศึกษาสนใจและอ่านประจำได้แก่ ข่าวการ
เมืองในประเทศ และต่างประเทศ ข่าวการศึกษา

๓. ครูส่วนใหญ่ซื้อหนังสือพิมพ์รายวันอ่านเองเป็นประจำประมาณวันละ
หนึ่งฉบับ หรือมากกว่านั้น และอ่านทุกวันวันละประมาณ ๒-๓ ฉบับ

๔. ครูสังคมศึกษาเห็นว่า หนังสือพิมพ์รายวันที่มีข่าวอาชญากรรม
มากเกินไป ชาวอื่น ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ทางการศึกษามีน้อย อย่างไรก็ตาม ครู
ยังเห็นว่าหนังสือพิมพ์รายวันให้ความรู้ทางด้านสังคมศึกษาอยู่มาก และนำมาใช้-

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๑๒}โสภภาพรรณ นามวงศ์, "การใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์การ-
สอนของครูสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และธนบุรี "

(วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๓)

ประกอบการสอนได้ ครูส่วนมากใช้หนังสือพิมพ์รายวันเป็นอุปกรณ์การสอนใน บางครั้ง มีผลทำให้นักเรียนสนใจบทเรียนมากขึ้น และครูยังได้แนะนำให้นักเรียนอ่านพร้อมทั้งบอกวิธีอ่านชี้แจงให้เห็นคุณและโทษด้วย

๕. ถ้ามีการปรับปรุงหนังสือพิมพ์รายวันเพื่อประโยชน์ทางการศึกษาของเยาวชน แล้วครูเห็นว่า การปรับปรุงในด้านการใช้ภาษาไทยให้ถูกต้องให้มีเนื้อหาสาระที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาของเยาวชน ลกภาพ หรือ ชาวต่าง ๆ อันจะมีผลภัยต่อพฤติกรรม หรือ ทัศนคติของเยาวชน

กาญจนา เมธีกุล^{๑๓} ได้ทำการวิจัยเรื่องประสิทธิผลของหนังสือพิมพ์รายวันที่มีต่อนักเรียนชาย และนักเรียนหญิง ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางมุดนาก ภูมิวิทยาคม ในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ โดยผู้วิจัยได้ใช้วิธีรวบรวมข้อมูลเป็นชั้น ๆ คือใช้แบบ Direct Observation และ ใช้แบบสอบถาม ใช้ตัวอย่างประชากรนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จำนวน ๑๕๒ คน เป็นชาย ๑๔๐ คน เป็นหญิง ๔๖ คน ผลการวิจัยสรุปดังนี้

- ๑. หนังสือพิมพ์มีประสิทธิผลทางด้านการศึกษา ในเรื่องการเรียนรู้ วิชาภาษาไทย วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และสุขภาพอนามัย
- ๒. หนังสือพิมพ์มีประสิทธิผลทางด้านการเรียนรู้แบบทางด้านเกี่ยวกับอาชญากรรม และโจรกรรม การเลือกอาชีพและการเงิน ขบวนการ

ศูนย์วิจัยเพื่อพัฒนาระบบ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๑๓}กาญจนา เมธีกุล, "การศึกษาประสิทธิผลของหนังสือพิมพ์รายวันที่มีต่อนักเรียนชายและนักเรียนหญิง ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนบางมุดนาก-วิทยาคม" (สารนิพนธ์ โครงการ บ.ป.อ. คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย-ธรรมศาสตร์, ๒๕๑๕)

๓. หนังสือพิมพ์รายวันเป็นสื่อที่มีแรงกระตุ้นต่อนักเรียน อาจารย์ทั้งค่าน้ำดี และค่าน้ำเสีย นักเรียนสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างความประพฤติได้

ศิโรตยา ทองเสวต^{๑๘} ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์เกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษา ในปี พ.ศ. ๒๕๑๗ โดยผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปยังอาจารย์และนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และมหาวิทยาลัยรามคำแหง รวมทั้งสิ้น ๗๖๕ ชุด เป็นอาจารย์ ๗๓ ชุด นักศึกษา ๖๙๒ ชุด ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

๑. อาจารย์และนักศึกษาส่วนใหญ่อ่านหนังสือพิมพ์ทุกวันที่บ้าน หรือหอพัก แต่การอ่านไม่แน่นอนแล้วแต่โอกาสและเวลา และอ่านเฉพาะข่าวและคอลัมน์ที่สนใจทั้งหมดเท่านั้น
๒. ส่วนใหญ่เห็นว่า ข่าวการเมืองให้ประโยชน์มากที่สุดในด้านความรู้รอบตัว รุ้ทันเหตุเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตประจำวัน และมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอน
๓. ส่วนใหญ่เห็นว่าข่าวการศึกษา สารคดี และการตอบปัญหาความรู้มีน้อยเกินไป และข่าวอาชญากรรมและโฆษณามีมากเกินไป ควรลดลง
๔. ส่วนใหญ่เห็นว่าไม่ควรโฆษณาขอความและภาพที่มุ่งให้ความบันเทิง สอไปนในลามกอนาจาร ทำลายศีลธรรม และวัฒนธรรมอันดี ควรละเว้นการโฆษณาที่เกินความจริง

^{๑๘}ศิโรตยา ทองเสวต, "ความคิดเห็นของอาจารย์และนักศึกษาสาขาสังคมศาสตร์ เกี่ยวกับบทบาทของหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการศึกษา" (วิทยานิพนธ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๑๗)

พอล แอนดรูว^{๑๕} (Paul Andrew) ได้วิจัยเกี่ยวกับความสนใจการอ่านของเด็ก พ.ศ. ๒๕๑๒ พบว่าหนังสือพิมพ์ดึงดูดใจเด็กที่ยังเล็กอยู่ และเมื่อเด็กเหล่านั้นเติบโตขึ้น ก็ยังคงสนใจหนังสือพิมพ์ ส่วนที่เป็นนิยายทำความพอใจให้แก่เด็กมากกว่าอย่างอื่นในหนังสือพิมพ์ นักวิจัยทางสถิติได้จัดระดับความสนใจต่อส่วนต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์ของเด็กหญิง และเด็กชายไว้

การวิจัยนี้ได้แสดงระดับความสูงของภาพ : เปรียบเทียบระดับค่าของบทบรรณาธิการและบทการ์เมืองที่เด็กสนใจ โดยอ้างตารางการสำรวจของ Lazar, (Larzar, ๑๘,P.๖๕, learning to read)

เด็กชายสนใจภาพนิยายมากที่สุด (ร้อยละ ๔๐.๑๐) และรองลงมาตามลำดับคือ กีฬา (ร้อยละ ๒๒.๕๐) ข่าวต่าง ๆ (ร้อยละ ๖.๔๐) ข่าวอาชญากรรม (ร้อยละ ๓.๖๐) เรื่องราวต่าง ๆ (ร้อยละ ๒.๖๐) และบทความทางการเมืองอยู่ในอันดับสุดท้าย (ร้อยละ ๐.๓๐)

เด็กหญิงสนใจภาพนิยายมากที่สุด (ร้อยละ ๔๘.๒๐) รองลงมาตามลำดับคือ ข่าวทั่วไป (ร้อยละ ๓๐.๖๐) ปริศนาอักษรไขว้ (ร้อยละ ๕.๕๐) เรื่องราวต่าง ๆ (ร้อยละ ๔.๒๐) และข่าวอาชญากรรม (ร้อยละ ๒.๔๐)

วินน์^{๑๖} (Winn) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "The Case Study Reform Movement in American Civic Education: Educational Implications of Political Apathy" ในปี ค.ศ. ๑๙๖๕ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัญหา

^{๑๕} Paul Andrew Witty, Reading in Modern Education (Boston D.C.: Heath and Company, ๑๙๖๒) P. ๓๑๘

^{๑๖} Ira Jay Winn, "The Case Study Reform Movement in American Civic Education : Educational Implications of Political Apathy." Dissertation Abstracts Inter national, Vol. ๒๗ , No. ๑ (July, ๑๙๖๖) P. ๖๐ A

ความสัมพันธ์ระหว่างความเชื่อ การขาดความสามารถ และการขาดความสอดคล้องทางการเมือง กับลักษณะกระบวนการสอนวิชาหน้าที่พลเมืองที่ประสบความสำเร็จ โดยพิจารณาจากสภาพที่เป็นจริงทางสังคมศาสตร์ (Political Sociology) ทฤษฎีและการปฏิบัติเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวในการใช้ Case Study มาสอนวิชาหน้าที่ และพลเมืองในอเมริกา การศึกษาวิจัยครั้งนี้เน้นเรื่องเกี่ยวกับสิทธิตามรัฐธรรมนูญ

ผลการวิจัยปรากฏว่านักเรียนยังมีความเข้าใจสิทธิตามรัฐธรรมนูญ เป็นอัตราต่ำ แม้แก่นักเรียนที่มุ่งเรียนด้านวิชาการ เพื่อไปศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย ก็ยังมีความเข้าใจผิดในเรื่องนี้ การสอนวิชาสังคมศึกษาประสบความสำเร็จในอันที่จะสร้างความเข้าใจถึงความหมายของคำว่าประชาธิปไตยในแง่ของการนำไปปฏิบัติจริง ๆ

นอกจากนี้ผลการวิจัยปรากฏว่าความเฉื่อยชา และการขาดความรู้ความสามารถในทางการเมืองมีสาเหตุใหญ่มาจากระบบการเรียนที่ไม่อาจเร้า และสร้างความต้องการที่จะเรียนรู้จากการปฏิบัติในชีวิตจริง

ผู้วิจัยได้เสนอว่า ผลเสียของการเรียน การสอนวิชาหน้าที่พลเมือง เกิดขึ้น เพราะขาดการอภิปรายโต้แย้งเกี่ยวกับเรื่องการเมืองที่กำลังเป็นอยู่ และความกดดันทางสังคมที่เน้นให้มีการยอมตาม (Con-formity) ซึ่งทำให้ขาดความคิดวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับการปกครอง

แคมป์ (Camp) ^{๑๗} ได้สำรวจเกี่ยวกับการใช้นั่งสื่อพิมพ์รายวัน

^{๑๗} Albert Camp, "A Survey of Current Practices in the Regular Use of the Daily Newspaper in Grade Four, Five and Six of School Districts in Pennsylvania", Dissertation Abstracts, (New York: ๓๖/๓ ; September, ๑๙๖๕), pp. ๑๘ - ๒๐.

ในการสอนของนักเรียนเกรด ๔, ๕ และ ๖ ของโรงเรียนประจำตำบลรัฐเพน-ซิวาเนีย โดยการสัมภาษณ์ครูประจำชั้นจำนวน ๑๖๖ คน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

- ๑. ครูส่วนใหญ่มีความเห็นว่าหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชั้นประถมและการใช้หนังสือพิมพ์เป็นประจำในห้องเรียนเป็นประโยชน์แก่การเรียนการสอน
- ๒. ครูส่วนใหญ่ยอมรับว่าหนังสือพิมพ์เป็นเครื่องมือสำคัญของการสื่อสารในสังคม และเป็นอุปกรณ์ที่สามารถใช้ในการสอนได้ทุกวิชา จึงควรให้นักเรียนใ้ครูจัดวิเคราะห์การใช้อย่างรอบคอบ โดยการแนะนำของครู
- ๓. เด็กชั้นประถมมีความสนใจหนังสือพิมพ์อยู่ในระดับสูง เด็กชอบใช้หนังสือพิมพ์เป็นอุปกรณ์การเรียนของตน และหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งช่วยเพิ่มทักษะต่าง ๆ ในห้องเรียนได้

มอร์แกน (Morgan)^{๑๘} ได้วิจัยเกี่ยวกับแบบ (Patterns) การอ่านหนังสือพิมพ์ของกลุ่มประชากรต่าง ๆ ในสหรัฐอเมริกาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ประชากรที่สุ่มมาจำนวน ๒,๓๒๖ คน ซึ่งเป็นผู้เคยอ่านหนังสือพิมพ์รายวันในชุมชนของตนเองมาแล้วก่อนถูกสัมภาษณ์ ๑ สัปดาห์

ศูนย์วิจัยเพื่อศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

^{๑๘}Ernest Cecil Morgan, "Patterns of Newspaper Readership," A National Survey of Readership by Demographic Groups, Dissertation Abstracts (New York: April, ๑๙๓๒)F. ๑๓๙- A

ผลการวิจัยพบว่าลักษณะของกลุ่มประชากรที่มีความแตกต่างในเรื่อง
 แบบแผนของการอ่านอย่าง เชน ชายกับหญิง คนที่มีอายุมากที่สุดกับคนที่มี
 อายุ น้อยที่สุด และคนที่มีการศึกษาสูงที่สุดกับคนที่มีการศึกษาค่ำสุด คนที่แต่งงาน
 แล้วยกับคนที่ เป็นโสด และคนที่ทำงานเต็มเวลากับคนที่ทำงานบาง เวลาในหนึ่งวัน
 คนประกอบอาชีพกับคนไม่ประกอบอาชีพ

การศึกษาเรื่องนี้ยังได้ขอสรุปอีกว่า การเลือกอ่านบทบรรณาธิการ
 ของหนังสือพิมพ์ต่าง ๆ นั้นขึ้นอยู่กับบทบาทและสถานะการของผู้อ่าน เช่น พัน-
 ฐานทางครอบครัว เพศ ของผู้อ่านการศึกษา สถานะการแต่งงาน สภาพแวดล้อม
 การทำงาน ซึ่งล้วนแล้วแต่มีอิทธิพลอย่างมาก ต่อการพิจารณาเลือกอ่านบทบรรณา-
 ธิการของแต่ละบุคคล

นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังปรากฏว่า เนื้อหาของข่าวที่มีจำกัด ไม่เป็น
 ส่วนประกอบที่สำคัญในการเลือกอ่านของผู้อ่านแต่อย่างใด

จากผลการวิจัยที่ผ่านมาแล้ว จะเห็นได้ว่าหนังสือพิมพ์มีประโยชน์
 และมีความสัมพันธ์กับการสอนระดับต่าง ๆ เป็นอันมาก แต่สำหรับในระดับประ-
 ถมศึกษาในเมืองไทยเรายังไม่ได้ทำการวิจัยมากนัก ฉะนั้นผู้วิจัยจึงสนใจในการ
 วิจัยเรื่องนี้เป็นพิเศษ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย